

En vintersaga på Romateatern

– Varje gång jag läser eller ser den blir jag så gripen / Maria Åberg, regissör

Foto: Alex Giacomini

Maria Åberg har gjort många Shakespeareuppsättningar i England, men i Sverige har hon bara satt upp pjäser av andra dramatiker. Nu regisserar hon *En vintersaga*, som har premiär på Romateatern 27 juni. När jag intervjuade henne i Stratford 2014 berättade hon att hon längtade efter att få sätta upp den. När jag nu får tag i henne under en lunchpaus den 31 maj börjar jag med att påminna henne om det:

– Romateatern kontaktade mig förra sommaren, och frågade om det var någon pjäs jag ville göra här med dem. Det var inte svårt för mig att säga vilken! Jag tycker att *En vintersaga* är så otroligt berörande. Varje gång jag läser eller ser den blir jag så gripen.

– Vi repeterade den sista scenen nu på morgonen, och jag hade svårt att hålla tillbaka tårarna. Den är så fruktansvärt vacker. I botten ligger idéer om försoning och förlåtelse. Och om att tro på varandra och på kärleken. Och om magi. Det är fantastiskt

vackert. Sedan finns det också så mycket roligt i *En vintersaga*. Brytningen mellan tragedi och komedi! Björnen som plötsligt kommer in. Och många andra saker som är skoj för en regissör att lösa.

JAG FRÅGAR OM MARIA ÅBERG påverkats särskilt mycket av någon av de tidigare uppsättningar av *En vintersaga* som hon upplevt.

– Jag var regiassistent när Dominic Cooke satte upp den på Royal Shakespeare Company 2006. Den lever vidare i mitt minne som ett väldigt vackert projekt. Dominic tog fasta mycket på generationsskiftet – det går ju 16 år mellan akt tre och akt fyra. Hans föreställning började på vad som kändes som 1950-talet och slutade på 1970-talet. Han tog fasta på den händelseutveckling som fanns i samhället under de här åren. Det fanns litet politisk känsla i det också.

– När jag arbetade med att förbereda vår uppsättning nu, så kände jag att

jag inte var lika intresserad av detta. Så är det ju alltid när man arbetar med Shakespeare, det är en del av charmen med honom. Hans texter är så rika att man alltid hittar något nytt. Så fort man har en idé, eller en känsla, eller en instinkt – så söker man ju i texten efter vad som betyder det mest. Det är som att gå omkring med en ficklampa – man lyser på vissa saker och då ser man dem tydligare.

ÄR DET NÅGON SKILLNAD MELLAN att arbeta på Romateatern, jämfört med på Royal Shakespeare Company?

– Självklart. Många saker är annorlunda och hela infrastrukturen skiljer sig. Men när man väl börjar arbeta med scenerna i rummet, på golvet, med skådespelaren – då är det i stort sett samma arbete.

– Det är ju också nytt för mig att arbeta med Shakespeare i översättning. Det är spännande. De två första

Foto: Alex Giacomini

veckorna när vi satt och jobbade med texten, så hade vi originalet med oss. Vi gick tillbaks till det och kollade då och då.

– I Shakespeares text finns ju så oerhört många bottnar och så många tolkningsmöjligheter. Det är näst intill omöjligt att fånga alla aspekterna i en översättning. Så en översättare måste fatta vissa beslut. Det var bra att vi hade med originalet i början. Sedan släppte vi det och fokuserade på den text vi har.

DE FÖRSTA VECKORNA REPETERADE man i Stockholm. När jag talar med Maria Åberg har man varit 2½ dag i Roma:

– Platsen är ju helt fantastisk. Det ger en helt annan känsla att vara här i ruinen. Allt blir mycket mer verkligt och mycket mer mänskligt. Platsen passar verkligen för *En vintersaga*. Den stämning som finns här skulle vara svår att skapa i Stratford.

NÄR MARIA ÅBERG SÄTTER UPP Shakespeare i England arbetar hon med skådespelare som inte bara har stor erfarenhet av att spela hans

pjäser, de har liksom växt upp med honom. Så är det ju inte i Sverige. Betyder det att hon måste tänka på ett annat sätt under repetitionerna här?

– Litet grand. Men på många sätt är det en befrielse. Med engelsmän kan det vara så att de kommer med ett Shakespeare-bagage som inte alltid är positivt. Det finns traditioner och idéer om hur saker ska göras som inte alltid är bra och användbart i arbetet.

– I England finns det också ibland en känsla av att Shakespeare är svår och litet ogenomtränglig. De känslorna finns inte alls i Sverige. Det är litet skönt. Så är det förstås litet olika från skådespelare till skådespelare hur man förhåller sig till vers, och vad man har för erfarenhet av att arbeta med det. Men det beror mer på skillnader mellan individer, än på ländernas olika teaterkultur.

Jag berättar om hur förtjust jag var i Maria Åbergs uppsättning av *Som ni vill ha det* på Royal Shakespeare Company 2013. Där hamnade Rosalind och Celia inte i någon vanlig

skog, utan på en musikfestival, där alla sjöng, spelade och dansade. Har hon något liknande koncept nu?

– Jag kan ju inte – och vill verkligen inte – bortse från den miljö som vi befinner oss i. Vi spelar i en karg och övergiven ruin. Men det ligger ju en bondgård precis bakom läktaren. Med får som springer omkring. Så jag tar fasta på att befinner oss just på den här platsen.

– Kostymen är litet upphöjt modern. Naomi Dawson är scenograf, henne arbetade jag med också i *Som ni vill ha det*. Naomi och jag räknade efter nu, och kom fram till att vi har arbetat tillsammans i 15 uppsättningar. Det är oerhört fruktbart. När man jobbar med samma person om och om igen utmanar man sig själv och varandra och utvecklar en estetik ihop. Jag hade inte varit samma regissör utan det samarbetet!

Intervju: Kent Hägglund

Spelas 27 juni – 19 augusti